

brief naar buiten te smokkelen.¹ 'Het heeft niet mogen zijn', schreef hij,

'tenslotte is het toch nog misgegaan. Het is wel jammer, maar bij al die miljoenen mensen die vielen en de velen die nog vallen zullen, zinkt mijn persoon in het niet . . . Ik zit nu met 7 man in een cel, waaronder Johan Limpers, Frans Duwaer en Paul Guermonprez . . . De stemming is heel goed.

. . . Ik heb geen pijn. Ik ben heel rustig zoals de anderen. Nogmaals, zo héél, héél veel zijn gevallen, één meer of minder maakt niet zo veel uit.

. . . Ik weet niet hoeveel uren ons nog resten, het zullen niet veel zijn en dat is maar beter, daar ik mijn lot toch niet meer ontgaan kan.

Ik heb altijd geweten wat ik waagde en mag mij dus niet beklagen maar ik vind het wel jammer.

Ik heb gemeend te doen wat mijn plicht was, ik heb niet anders gekund.

Wij hebben veel steun aan elkaar, vooral aan Frans, alles gaat bliksemsnel. Vanmorgen rechtspraak en vonnis, straks de voltrekking' –

dat laatste was blijkbaar aan de zeven meegedeeld. De *Sicherheitspolizei* wenste geen enkel risico te nemen: tussen de te verwachten doodvonnissen en de uitvoering daarvan zouden niet, zoals gebruikelijk, enkele dagen of zelfs weken verstrijken (een periode waarin de beslissing viel over eventuele gratieverzoeken) – *deze* veroordeelden, die de illegaliteit wellicht alsnog zou trachten te bevrijden, moesten nog op de dag van hun berechting geëxecuteerd worden.

Het proces vond plaats. Zeven doodvonnissen. Zij werden door Rauter bekrachtigd. Diezelfde avond: 'Half acht' (wij volgen Wackers beschrijving)

'het is het tevoren bepaalde uur. Willy Albers² komt de wacht binnen, hij is niet alleen, twaalf *Grünen* volgen hem, het dodencommando. Onze kamer is vol. Als ik de helmen met de koperen kammen en voorplaten zie en de grote blinkende borstplaten, ril ik van de zenuwen; het komt iedere maand vaker, dit executiepeleton, eerst niet, of één keer in de week, dan twee keer, eindelijk wel drie of vier keer, het moet toch eindelijk eens ophouden! . . . Het zijn er zeven die uit de cel komen. Van der Veen wordt op een draagbaar gelegd, de Moffen staan er grimmig bij toe te zien, hoe voorzichtig de geliefde leider door zijn lotgenoten wordt geholpen. Dan geeft Albers een teken en vier van de kameraden nemen van der Veen op hun schouders, de lange Limpers draagt mee, en achter de baar lopen de twee die overschieten – hun allerlaatste gang.'³

Die gang bracht hen naar de duinen bij Overveen.

¹ Tekst: Doc II-800 A, b-1. ² *SS-Hauptsturmführer* Walter Albers. ³ D. L. G. Wakker: *Dit gebeurde in de Weteringschans* (1951), p. 98.